

Discussion. Qualities of different types of dictionaries developed in Russian-Ukrainian academic dictionary unequally because the concept of the dictionary has changed after the beginning of the work. Its volumes were edited by many different editors, and the chief editor had no opportunity to verify all the text before the publishing. Subsequent researches of the concept of the Russian-Ukrainian academic dictionary will allow to determine the influence this dictionary has had on the forthcoming translation, explanatory, synonymic, and phraseological dictionaries, and the way this dictionary was used while working on the forthcoming dictionaries.

Keywords: Ukrainian language, dictionary, lexicographic concept, typology of dictionaries, academic dictionary, translation dictionary.

УДК 811.161.2'373.47

Ірина Процик

НАЗВИ ДІАСПОРНИХ ФУТБОЛЬНИХ КОМАНД ЯК ВІДЗЕРКАЛЕННЯ ТЯГЛОСТІ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНО- КУЛЬТУРНИХ ТРАДИЦІЙ

Статтю присвячено розглядові назв українських футбольних команд у діаспорі, починаючи з другої половини 40-х ХХ ст. Проаналізовано мотивованість цих номінацій та продемонстровано, як під впливом національних чинників, що були визначальними у виборі найменувань футбольних команд, збережено тяглість національних культурних традицій у назовництві футбольних клубів поза межами України.

Ключові слова: власна назва футбольної команди, мотивованість, апелятивна лексика, онім, тяглість національно-культурних традицій у назовництві.

У корпусі власних назв української мови окреме місце займають номінації клубів та команд із різних видів спорту. Лексеми цієї тематичної групи української онімної лексики позначають вагому ділянку сучасного світу. Метою цієї розвідки є представлення невеликого сегмента українського ономастикону спортивної сфери – назв футбольних команд в українській діаспорі на європейському, американському й австралійському континентах.

Загалом кількість власних назв спортивних клубів та команд є чималою, що дало підстави українському ономастові Михайлові Торчинському запропонувати для номінування такого типу власних найменувань спеціальний термін – **командоніми** [Torchynskyi : 271], а для називання футбольних команд лінгвісти з Хмельницького Михайло Торчинський і Наталія Григоруk рекомендують використовувати складну термінолексеми **футболокомандоніми** [Hryhoruk 2014 : 28]. Упродовж останніх років назви футбольних команд, насамперед українських, стали предметом опису в ономастичних студіях, зокрема побачили світ розвідки Наталії Григоруk [Hryhoruk 2013 : 8–12], [Hryhoruk 2014 : 28–40], стаття Марека Олейніка [Oleinik 2014 : 198–207], а

також публікації автора цього дослідження [Protsyk 2016a : 83–89; Protsyk 2016b : 214–215; Protsyk 2016c : 326–340; Protsyk 2016d : 501–505; Protsyk 2016e : 144–157; Protsyk 2016f : 122–129] про назви національних футбольних клубів у різні періоди понадстолітньої історії розвитку українського футболу. Назви національних футбольних команд в українській діаспорі ще не було предметом лінгвістичних досліджень, у чому й полягає актуальність опису цього фрагмента українського ономастикону в запропонованій розвідці. Джерелами фактичного матеріалу стали спортивні публікації в українській діаспорній та вітчизняній періодиці та праці українських істориків футболу [Lupa 2015; Chornobai 2016]. Основними **методами**, які використано в дослідженні, є описовий і зіставний, а також прийом кількісних підрахунків. **Завдання статті**: 1) виявити, які назви мали українські футбольні клуби в діаспорі, починаючи з другої половини 40-х рр. ХХ ст.; 2) проаналізувати, від яких лексем утворено назви футбольних команд, та покласифікувати ці номінації за критерієм мотивованості; 3) продемонструвати вплив національно-культурних чинників на вибір найменувань футбольних клубів задля збереження тяглості традицій в українському назовництві спортивних товариств і команд.

Найменування діаспорних футбольних команд, які у другій половині 40-х рр. ХХ ст. створили на європейському, американському й австралійському континентах переміщені з України особи, потрапивши у вир Другої світової війни, мали, подібно як це було з назвами футбольних клубів в Україні до 1939 р., складну структуру. У ній поєднано компонент-абревіатуру та власне онім. Перша частина назви – абревіатура, що виникла унаслідок мовної економії, була вказівкою на належність футбольної команди до відповідного спортивного товариства чи клубу, наприклад: *СТ* – *Спортове товариство*, *СК* – *Спортовий клуб*, *ФК* – *Футбольний клуб*, а також нерідко містила інформацію про національність гравців футбольного клубу: *УСК* – *Український спортовий клуб*, *УСТ* – *Українське спортове товариство*, *УСО* – *Український спортовий осередок*, *УСВТ* – *Українське спортово-виховне товариство*, *УАСТ* – *Українсько-американське спортове товариство*. Вказівки на національну належність не мала назва спортивного товариства «Україна» (Львів) [Sportove tovarystvo «Ukraine» 1991], аби не дублювати онімний складник у номінації. Другий компонент складних назв українських футбольних команд із діаспори був мотивований онімом або апелятивом. У більшості діаспорних футбольних клубів їхні назви відбивають стійкі асоціації з історичними, географічними та культурними реаліями України та містять вагомий для українців конотації.

Більшість лексем, які функціують як назви діаспорних футбольних клубів, семантично пов'язані з називанням важливих для українців понять держави, національних і державних символів, історичних особистостей, українських міст

і рік. Вони мотивовані власними та загальними назвами: Україна, Січ, Чорноморська Січ, Черник, Київ, Львів, Дніпро, Дністер, тризуб, леви.

Найбільше діаспорних клубів у номінаціях своїх дружин використали найменування національної держави – *Україна* – *СТ «Україна» (Зальцбург)* – існувало в Австрії у 1945–48 рр., *СТ «Україна» (Ульм)* – функціювало в Німеччині впродовж 1946–47 рр., *СТ «Україна» (Торонто)* – існувало в Канаді з 1948 р. (до цього мало назву *СК «Скала»*), *СТ «Україна» (Монреаль)* – функціювало в Канаді з 1949 р. Хоча стосовно цієї назви, мабуть, варто говорити про подвійну мотивованість номінацій футбольних команд, адже найславнішим національним спортивним товариством до Другої світової війни було галицьке *СТ «Україна» (Львів)*, яке у своїй назві підкреслювало належність спортсменів до української нації, що в тодішніх умовах бездержавності було виявом великого патріотизму, відваги та сили духу. В альманасі на честь 80-річчя від часу заснування спортивного товариства «Україна», який вийшов друком у 1991 р., про клуб та його назву сказано так: «Спортове товариство «Україна» першим вжило цей милий для правдивого українця термін, чи властиво назву – «Україна», бо в тяжкі часи Австро-Угорської монархії, а згодом панської Польщі на це могли зважитись лише люди, сильні духом, які були репрезентантами не лише спорту, але й української нації. ...Те товариство першим прийняло назву «Україна» й тим самим почало популяризувати українську справу. ...Тому спортове товариство «Україна» не було звичайним спортивним клубом, а репрезентувало щось далеко більше – кидало виклик окупантам. Змагуни «України» – молодь, яка своєю грою показувала силу українського спорту, що утверджував Україну. ...СТ «Україна» (Львів) – це символ українського спортивного і національного духу. ...Уже сама назва товариства була на той час політичним актом, бо, треба пригадати, що слово «Україна» чи прикметник «український» в тих невідрадних обставинах означали прямий заклик усьому, що в умовах окупацій і ворожих впливів вирросло на українському ґрунті, заклик усьому, що зберігало нас у шевченківському ідеалі, що тільки «у власній хаті може бути своя сила, правда і воля!»...На тому шляху СТ «Україна» натрапляло на безконечні труднощі і перешкоди. Умови австро-мадярської займанщини з домінантними впливами польської шовіністичної та українофобської адміністрацій, а також польської спільноти, яка витискала нас, українців, зі Львова та інших українських міст, не змогли вбити спортивного ідеалу серед ентузіастів з-під стягу СТ «Україна». ...Це не були футбольні змагання, а бій за Україну» [Sportove tovarystvo «Ukraina»: 28; 57-58; 62]. Про збереження звичаю найменування футбольних команд СТ «Україна» в різних державах, де мешкала українська діаспора, свідчить і те, що футболісти всіх цих футбольних клубів обирали за офіційні кольори своїх товариств барви, які мало до війни львівське

СТ «Україна», – червоно-чорні. Подібна спроба продовження традицій була вже в незалежній Україні, коли львівський стадіон «Дружбу» у пам'ять про легендарну футбольну команду СТ «Україна» перейменовано на «Україну», а гравці ФК «Карпати» (Львів), які грали на ньому, виходили на поле в червоно-чорній формі (це, щоправда, був другий комплект спортивного одягу, поряд із основним – у зелено-білих барвах), як і їхні попередники зі спортивного товариства «Україна».

Дві українські футбольні команди на американському континенті в назві використали найменування українського державного герба *тризуба*, що виконував функції державного символу в Київській Русі за князювання Володимира Великого, був державним гербом Української Народної Республіки, Директорії, символом українських національно-визвольних змагань, є державним гербом незалежної України від 1991 р. [Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoï movy : 1266]. Це американська дружина *УСО «Тризуб» (Філадельфія)*, існує в США з 1950 р., згодом видозмінила назву на *УСТ «Тризуб» (Філадельфія)*, та канадський *УСК «Тризуб» (Торонто)*. Ці команди продовжують тяглість традицій називання галицького клубу *УСК «Тризуб» (Львів)*, який функціював на Левандівці – одному з районів Львова.

Від назви *Запорозької Січі* – знакової для українців «суспільно-політичної та військово-адміністративної організації українського козацтва, що була розташована на півдні України, за порогами Дніпра» [Yanko : 142] – утворено номінації таких футбольних клубів із діаспори: *УСВТ «Чорноморська Січ» (Нью-Арк)* – існував в американському штаті Нью-Джерсі ще від 1924 р., *УСТ «Січ» (Регенсбург)*, створений у Німеччині після другої світової війни та *УАСТ «Січ» (Чикаго)*, функціює у США. Ці діаспорні команди продовжили традиції назовництва футбольних клубів із Львівщини – *СТ «Січ» (Добряни)*, створеного в селі Стрийського району Львівської області, *СК «Запорозець» (Нижанковичі)* зі Старосамбірського району Львівської області та *УСК «Чорноморці» (Львів)* (вибір цієї номінації слід пов'язати з історичною згадкою про *Чорноморську Січ*).

Ще дві футбольні команди – американська *УАСТ «Леви» (Чикаго)* (від 1949 р. так називався клуб зі США *УАСТ «Січ» (Чикаго)*) та австралійська *УСК «Леви» (Мельбурн)*, існує від 1953 р. – у назві використали лексему *лев* – «великий хижий звір родини котячих із короткою жовтою шерстю і довгою пишною гривною у самців [Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoï movy : 482], що, очевидно, мало би бути згадкою про Західно-Українську Народну Республіку, на гербі якої зображено золотого лева.

Номінація української футбольної команди *УАСТ «Черник» (Детройт)*, створеної в американському штаті Мічиган, мотивована **антропонімом** і пов'язана з ім'ям героя новітньої української історії *Федора Черника* –

пластуна, сотника Українських січових стрільців, який загинув у бою під Мотовилівкою 1918 р. та похований на Аскольдовій могилі в Києві [Sportove tovarystvo «Ukraina»: 29], хоча, найвірогідніше, клуб продовжив назовницькі традиції галицького футбольного клубу *УСТ «Черник» (Станиславів)*.

Ще дві футбольні команди, які створила українська діаспора в США й Австралії, використали в номінуванні **топоніми** – назви найбільших і найважливіших для національної історії міст – столиці Української Народної Республіки – *Києва* та столиці Західно-Української Народної Республіки – *Львова*: *УСК «Київ» (Перт)* – команда зі столиці штату Західна Австралія, функціонує від 1951 р., виступає у формі жовто-блакитних кольорів, та *УАСТ «Львів» (Клівленд)* – команда зі штату Огайо в США. Хоча можна припустити, що назви мотивовані також номінаціями тих українських мегаполісів, що з них походило багато вимушених емігрантів, які згодом опинилися в американському Клівленді чи австралійському Перті.

У Німеччині, одразу після закінчення Другої світової війни, переміщені особи з України створили дві футбольні команди, назви яких було мотивовано **гідронімами** – назвами найбільших українських рік – *Дніпро* – «третя за довжиною і площею басейну ріка Європи, з найдовшою течією в Україні» [Slovnyk hidronimiv Ukrainy : 173] та *Дністер* – «ріка на південному заході України» [Slovnyk hidronimiv Ukrainy : 173–174]: футбольна команда у столиці Нижньої Саксонії – *УСТ «Дніпро» (Ганновер)* і команда одного з районів Штутгарта – столиці землі Баден-Вюртемберг – *УСТ «Дністер» (Цуффенгаузен)*. У назвах цих команд простежується тяглість традицій називання гідронімами галицьких футбольних команд із Львівщини в першій половині ХХ ст.: *УСТ «Дністер» (Самбір)*, *УСТ «Дністер» (Миколаїв)* та *УСК «Дніпро» (Винники)*.

Тематично близькою до цієї групи власних назв, які лягли в основу називання діаспорних футбольних команд, є й застаріла загальна назва *скала* – *скеля* [Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoï movy : 1131], що вказує на особливості гірського рельєфу на заході України. Таке відапелятивне найменування отримав канадський клуб *СК «Скала» (Торонто)*. Назву використувано до 1948 р., відколи клуб перейменовано на *СТ «Україна» (Торонто)*. Номінацію футбольної команди з Торонто цілком слушно можна вважати продовженням традиції називання двох галицьких футбольних клубів першої половини ХХ ст. – *УСК «Скала» (Стрий)*, *УСК «Скала» (Мостиська)*.

Назва футбольної команди *ДП 1946–47* (Німеччина) походить від узагальненої власної назви переміщених під час Другої світової війни осіб – акроніма *ДП* (у транслітерації – *ДіПі*) (від англ. «*DP*» – *Displaced Persons*— переміщені особи – силоміць виселені або за розпорядженням влади переселені люди, яким загрожують військові дії або стихійні лиха [Wikipedia]) та

хронологічної вказівки на час функціонування клубу – 1946–47 рр., що припав на пік перебування в Німеччині кількох мільйонів переміщених осіб, у тім понад 300 тисяч (за іншими відомостями близько 2,5 мільйона [Wikipedia]) українців.

Назва української футбольної команди з німецького міста у землі Баден-Вюртемберг – **ФК «Фенікс» (Карлсруе)** – походить від імені птаха, що відроджується і знову постає з попелу – *фенікса* – «у міфології деяких стародавніх народів (єгиптян, фінікійців та ін.) – чарівний птах, який, проживши кілька сот років, спалював себе, а потім воскресав з попелу молодим; символ безсмертя, невмирущості, відродження» [Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoї movy : 1318]. Номінація є дуже символічною, адже засвідчує віру переміщених під час Другої світової війни українців у те, що їхня держава постане, як фенікс, з попелу та разом з нею відродиться й слава українського спорту загалом і футболу зокрема.

Ще дві назви діаспорних футбольних команд зі штату Нью-Йорк у США – **УСК (Нью-Йорк)** і **УАСТ (Рочестер)** – не мають у своєму складі онімного компонента, а лише аббревіатуру – Український спортовий клуб (відомий також як Українсько-американське футбольне товариство, існує в Америці з 1948 р.) та Українсько-американське спортове товариство.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Як показав аналіз, назви діаспорних футбольних команд, які функціювали на європейському, американському й австралійському континентах, починаючи з 40-х рр. ХХ ст., є складеними найменуваннями, у структурі яких поєднано компонент-аббревіатуру та власне онімний компонент. Якщо елементи-аббревіатури не вирізнялися різноманітністю (*СТ* – Спортове товариство, *СК* – Спортовий клуб, *ФК* – Футбольний клуб, *УСК* – Український спортовий клуб, *УСТ* – Українське спортове товариство, *УСО* – Український спортовий осередок, *УСВТ* – Українське спортово-виховне товариство, *УАСТ* – Українсько-американське спортове товариство), то серед власне онімних складників помітно більше розмаїття лексем, використаних для називання. Зафіксовано як власні, так і загальні назви, які стали мотиваційною базою для номінування діаспорних футбольних клубів. Серед **онімів** використано насамперед назву національної держави (*Україна*), номінації найбільших та знакових для українців населених пунктів (*Київ, Львів*), історично важливі топоніми (*Чорноморська Січ, Січ*), гідроніми (*Дніпро, Дністер*), антропонім (*Черник*) та узагальнена власна назва переміщених під час Другої світової війни осіб (*ДП*). Меншу групу складають **апелятиви**, що є назвами: державного і національного символу (*тризуб*), рельєфу (*скала*), тварини (*лев*), міфологічного птаха (*фенікс*), спортивного клубу та товариства (*український спортовий клуб, українсько-американське спортове товариство*). Практично всі номінації пов'язані з історією та культурою України, що є свідченням прискіпливого добору назв

для національних діаспорних футбольних клубів. **Перспектива подальших досліджень** полягає в аналізі усього корпусу назв українських футбольних команд за понад сторіччя існування футболу в Україні та з'ясування динаміки змін або ж, навпаки, збереження тих самих номінацій упродовж історії функціювання того чи того футбольного клубу.

References

- Chornobai, Ihor. *Istoriia rozvytku futbolu (History of development of football)*. Lviv: LDUFK, 2016.
- Hryhoruk, Nataliya. “Vlasni nazvy polskykh futbolnykh komand: demantyka, slovotvir i funktsionuvannia (Proper names of Polish football teams: semantics, word building and functioning)”. *Polska mova v ukrainskii osviti – perspektyvy v aspekti yevropeys'koyi intehratsiyi: zbirnyk naukovykh prats (The Polish language in Ukrainian education – perspectives from the point of view of European integration : collection of scientific works)*. Ed. by Nataliya Torchynska and Inna Sashko. Keltse – Khmelnytskyi: KhmTsNII, 1 (2014): 28–40.
- Hryhoruk, Nataliya. “Vlasni nazvy futbolnykh komand Bilorusi, Rosii, Ukrainy (Proper names of football teams of Bilorus, Russia, Ukraine)”. *Linhvistychni doslidzhenia : Zbirnyk naukovykh prats KhNPU im. H. S. Skovorody (Linguistic studies: Collection of linguistic studies KhNPU after Hryhorii Skovoroda)*. Kharkiv: H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical U, 36 (2013): 8–12.
- Liupa, Bohdan, and Yaroslav Hrysiu, and Ivan Yaremko. *Khroniky Lvivskoho futbolu. T. 1 (druha polovyna XIX st. – 1965 r.) (Chronicles of football of Lviv (the second half of XIX century. – 1965)*. Ed. by Bohdan Liupa. Lviv: LA «Piramida», 2015.
- Oleinik, Marek. “Iz doslidzhen nad khrematonimieiu. Zauvazhennia shchodo nazv polskykh ta ukrainskykh futbolnykh komand (Selected studies on khrematonimia. Remarks on the names of Polish and Ukrainian football teams)”. *Typolohiia ta funktsii movnykh odynyts : naukovyi zhurnal (Typology and functions of linguistic units : scientific journal)*. Ed. by Nataliya Kostusiak. Lutsk: Lesya Ukrainka East European National U, 2 (2014): 198–207.
- Protsyk, Iryna. “«Avanhard», «Lokomotyv», «Kolhosplyk»: vplyv totalitaryzmu na vybir nazv ukrainskykh futbolnykh komandy u 20-80-kh rr. XX st. («Avanhard», «Lokomotyv», «Kolhosplyk»: influence of totalitarian regime on the choice of names of Ukrainian football teams in 20-80-ies XX century)”. *Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu (Scientific notes of Ternopil national pedagogical university)*. Serii: Movoznavstvo. Ternopil: Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical U, I (25) (2016): 83–89.
- Protsyk, Iryna. “Nazvy ukrainskykh futbolnykh komand u XIX – XXI st. (Names of Ukrainian football teams in XIX – XXI centuries)”. *Problems and perspectives in European education development. Materials of International scientific and practical conference*. Prague : Prague Institute for Qualification Enhancement, 2016: 214–215.
- Protsyk, Iryna. “Natsionalno-postkolonialna eklektyka: nazvy futbolnykh komand u nezalezhnii Ukraini (National-postcolonial eclecticism: names of football teams in independent Ukraine)”. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobyskoho derzhavnoho*

pedagogichnoho universytetu im. Ivana Franka. Seriya «Filolohiia» (Problems of humanitarian sciences : collection of scientific works of Drohobych national pedagogical university after Ivan Franko. Series «Philology»). Drohobych: Drohobych Ivan Franko State Pedagogical U, 38 (2016): 326–340.

Protsyk, Iryna. “Suchasni nazvy ukrainskykh futbolnykh komand, motyvovani apeliatyvnoiu leksykoiu (Modern names of Ukrainian football teams motivated by common vocabulary)”. *Naukovi zapysky Kirovohradskoho derzhavnoho pedagogichnoho universytetu im. Volodymyra Vynnychenka. Seriya: Filolohichni nauky (Scientific notes of Kirovohrad national pedagogical university after Volodymyr Vynnychenko. Series: Philological sciences)*. Kropyvnytskyi: Vydavets Lysenko V. F., 154 (2017): 501–505.

Protsyk, Iryna. “Suchasni nazvy ukrainskykh futbolnykh komand, motyvovani onimamy (Modern names of Ukrainian football teams motivated by onyms)”. *Typolohiia ta funktsii movnykh odynyt: nauk. zhurn. (Typology and functions of linguistic units: scientific journal)*. Ed. by Nataliya Kostusiak. Lutsk: Lesya Ukrainka East European National U, 2 (6) (2016): 144–157.

Protsyk, Iryna. S.T. “«Ukraina», U.S.K. «Tryzub», U.S.K. «Sokil», abo yaki nazvy maly ukrainski futbolni komandy Halychyny v pershii polovyni XX stolitia («Ukraina», «tryzub», «Sokil», or what names had Ukrainian football teams of halychyna in the 1st half of XX century)”. *Linhvistychni dosliszhenia: Zbirnyk naukovykh prats KhNPU im. H. S. Skovorody (Linguistic studies: Collection of scientific works KhNPU im. H. S. Skovorody)*. Kharkiv: H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical U, 43 (2016): 122–129.

Slovyk hidronimiv Ukrainy (Dictionary of hydronyms of Ukraine). Ed. by Nepokupnyi, Anatoliy and Stryzhak, Oleksiy and Tsiluiko, Kyrylo. – Kyiv : Naukova dumka, 1979.

Slovyk symboliv kultury Ukrainy (Dictionary of symbols of culture of Ukraine). Ed. by Kotsur, Viktor, Potapenko, Oleksandr and Dmytrenko, Mykola. Kyiv, 2002.

Sportove tovarystvo «Ukraina» (Lviv) Do 80-richia zasmuvania: Almanakh. (Sports Society «Ukraine») (Lviv). Ed by Los, Yosyp. Lviv, 1991.

Torchynskyi, Mykhailo. *Struktura onimnoho prostoru ukrainskoi movy: monohrafiia (Structure of onym area of the Ukrainian language: monograph)*. Khmelnytskyi: Avist, 2008.

Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy (Big Explanatory Dictionary of Modern Ukrainian Language). Ed. by Busel, Viacheslav. Kyiv; Irpin: Perun, 2001.

Wikipedia [electronic resource]. – <https://uk.wikipedia.org/wiki>.

Yanko, Mykola. *Toponimichnyi slovnyk Ukrainy: Slovnyk-dovidnyk (Toponymical dictionary of Ukraine: Reference book)*. Kyiv: Znania, 1998.

Abstract

Iryna Protsyk

NAMES OF DIASPORA FOOTBALL TEAMS AS THE REFLECTION OF ONGOING UKRAINIAN NATIONAL CULTURAL TRADITIONS

Background: Among proper names of the Ukrainian language, there is a separate category of nominations of football clubs. They attracted the interest of linguists only a few years ago. During 2013–2016, there was a series of publications about proper names of football teams over a long

history (more than a hundred years) of development of football in Ukraine. A special term for this type of onyms was also suggested – futbолокомандонимы (proper names of football teams) [Torshynskyy : 271; Hryhoruk 2014 : 28]. However, names of Ukrainian football clubs in diaspora have not been described yet.

Purpose: To analyze names of national diaspora football teams that have not been the object of linguistic studies yet but are of certain interest firstly due to the ongoing Ukrainian national cultural traditions in naming football clubs.

Methods: The basic method of research is description.

Results: Names of diaspora football teams which functioned on the European, American and Australian continents dating back to the 1940s are composed names in the structure of which both component-abbreviation and name component have been combined. Elements-abbreviations do not make boast of variety, but there is more variety among name components: there is a diversity of lexemes which became the motivational basis for naming Ukrainian football clubs in diaspora. Here proper and common names have been found. Among the proper names there were used: the name of a national state (Ukraine), names of the cities significant for Ukrainians (Kyiv, Lviv), historically significant geographical names (Sich, Chornomorska Sich), names of rivers (Dnipro, Dnister), a proper name of a person (Chernyk), and generalized nomination of all the displaced persons during World War II (DP). The minor group consists of common names: state and national symbol (tryzub), relief (rock), animals (lion), a mythical bird (phoenix), a sports club (Ukrainian sports club).

Discussion: It has been shown during the analysis that all the nominations of diaspora football teams are closely connected with the history and culture of Ukraine, which is the evidence of a very careful selection of names for Ukrainian football clubs in diaspora. Prospect of further researches consists in the analysis of the corpus of all the names of Ukrainian football teams and clarification of dynamics of changes or, on the contrary, preservation of all these names over the history of functioning of all those clubs.

Keywords: a proper name of a football team, motivation, common vocabulary, a proper name, ongoing national-cultural traditions in giving names.

УДК 7.024.4:316.75(47+57)

Інна Ренчка

ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ СЕМАНТИКИ ЛЕКСЕМ НА ПОЗНАЧЕННЯ МИСТЕЦЬКИХ НАПРЯМІВ І ТЕЧІЙ У СУЧАСНИХ ТЛУМАЧНИХ СЛОВНИКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Статтю присвячено висвітленню особливостей деідеологізації лексем на позначення мистецьких напрямів і течій у сучасних українських словниках тлумачного типу, що відбувається під впливом змін у житті українського суспільства наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. Дослідження здійснено на основі порівняльного аналізу тлумачень слів у